

לא ידענא מאן הוא. אלא דא יומא קדמאה,
ימינא דאברהם, דזמין לאתערא לאקמא לה
מעפרא.

ועל דא ביום ההוא, יומא קדמאה דכלא.
נאום ה', דא אברהם, דאתמר עלוי נאום
ה' מקמי כולא. דכתיב, (בראשית כב טז) **בי נשבעתי**
נאם ה'. והכא אתרמיז שמא דעתיקא, דאומי
ביה זעיר אנפין לאברהם. ועל דא ההוא יומא,
לא יום ולא לילה אקרי, דבעתיקא תליא,
דבעי לאוקיר דיקניה. בההוא יומא אקים את
סכת דויד הנופלת.

מושה, חמא כל אינון עקתין דזמינין למיתי
לעלמא, פד האי סכה נופלת. דכתיב,
(ויקרא כו כד-כח) **והפיתי אתכם גם אני, אף אנא**
עמכון בגלותא. וכד אשתלימו אינון חובין
מאי פתיב, (שם יב) **ואף את בריתי אברהם אזכר**
והארץ אזכר. סמך ארעא קדישא, סופת דוד,
לאברהם, לאקמא לה בימינא, ותיתיב
בשלימו.

מאן בריתי. דא אברהם. דכתיב, (בראשית יד) **הנה**
בריתי אתך והיית לאב המון גוים. וכד
האי ברית דאיהי ה' עמך, תשתלים בכולא.
ועל דא איתערו חבריאי, מאן דקרי ליה
אברם, פגים אתרא דאקרי עשה ולא תעשה.
בגין דבהאי ה', אשתלים במהימנותא.

וכד תסתליק ה' בימינא דאימא, בריתא תקבל
מאימא עילאה, ההוא טובה דלא אתפסק
לעלמין, וכדין עבדת נוקמין לשאר עמין. ועל
דא פתיב, (דניאל ב מה) **די מטורא אתגזרת אבן די**
לא בידין. מטורא: דא אברהם, טורא עילאה.
אתגזרת אבן. דא איהו אבן אחת, דעלה שבעה
עיינין. ועבדת דינין בכלהו דהדיקו בנהא בין
רגלין, הדיקת לון בכולא. וכתיב (שם לה) **הות לטור רב ומלאת כל ארעא,**

להקימה מהעפר.
ועל זה ביום ההוא, היום הראשון
של הכל. נאם ה' - זה אברהם,
שנאמר עליו נאם ה' מלפני הכל,
שפתיב (בראשית כב) **בי נשבעתי**
נאם ה'. וכאן נרמז השם של
העתיק, שנשבע בו הזעיר אנפין
לאברהם. ועל זה אותו היום (וכריה
יד) נקרא לא יום ולא לילה.
שבעתיק תלוי, שצריך להוקיר
זקנו. ביום ההוא (עמוס ט) **אקים**
את סכת דויד הנפלת.

מושה ראה את כל אותן הצרות
שעתידות לבא לעולם, כשהסכה
הזו נופלת, שפתיב (ויקרא כו)
והפיתי אתכם גם אני, אף אני
עמכם בגלות. וכשנשלמו אותם
חטאים, מה פתיב? (שם) **ואף את**
בריתי אברהם אזכר והארץ
אזכר. סמך את הארץ הקדושה,
סכת דוד, לאברהם, להקימה
בימין, ושפתיב בשלמות.

מי היא בריתי? זה אברהם,
שפתיב (בראשית יד) **הנה בריתי אתך**
והיית לאב המון גוים.
וכשהברית הזו, שהיא ה' עמך,
תשתלים בכל. ועל זה העירו
החברים, מי שקורא לו אברם,
פוגם המקום שנקרא עשה ולא
תעשה, משום שבה' הזו השתלים
באמונה.

וכשתסתלק ה' בימין של האם,
הבת תקבל מהאם העליונה
אותה הטובה שלא תפסק
לעולמים, ואז עושה נקמות
לשאר העמים. ועל זה פתיב (דניאל
ב) **שמהר נגזרת אבן שלא**
בידיים. מההר - זה אברהם, ההר
העליון. נגזרת אבן - זוהי אבן
אחת שעליה שבעה עינים.
ועושה דינים בכל אלו שהדקו
את בנייה בין הרגלים, הדקה

הות לטור רב ומלאת כל ארעא,

בגין דאתדבקות בימינא, (ישעיה ל כו) אור הלכנה
כאור החמה.

ותא חזי, בקדמיתא פד אתא אברהם לעלמא,
אתנהירת סיהרא. ושראת לאנהרא, עד
דאשתלימת בדרגהא, פיומוי דשלמה,
דאתגדל על כלא. דכתיב, (מ"א א מז) ויגדל את
כסאו מכסאך. ועל דא, (הושע ג ב) ואפרה לי
בחמשה עשר כסף, אינון חמשה עשר זכאין
עד שלמה. ועל דא על ידו אתייהיבת האי
תושבחתא עילאה, בגין דיתגדל בה. אבל דוד
בלחישו אתאמר, ולא אתייהיב ליה רשו
לגלאה.

אומר אני מעשי למלך, לאתערא מלך עילאה.
ומאי אינון מעשי, מאן דלא תלי ביה
עובדא מאי עביד, דהא מעשה לעילא תלי.
אלא, מאי מעשי אלין אינון לשוני עט סופר
מהיר. בגין דשבחת בפלגו ליליא למלכא
עילאה. שיר ידידת, כמה דאת אמר שיר
השירים, דשבחת מטרוניתא למלכא, אוף
הכא מטרוניתא שבחת ליה.

יפופית מבני אדם, הא אוקמוה חבריאי
באברהם. נתפית בעליונים, (בראשית טו
א) אנכי מגן לך. נתפית בתחתונים, (שם כג ו) נשיא
אלהים אתה. לכך יפופית, תרין תושבחתן
פלילן. הוצק חן בשפתותיה, (שם יח לא) הנה נא
הואלתי. על פן ברכך אלהים לעולם, (שם כד א)
וה' ברך את אברהם בכל.

אבר תא חזי, האי קרא, רזא עילאה אית ביה.
לקביל מלכא עילאה, אמרית ליה יפופית
לעילא במשריין עילאין, דאינון משבחן קמך.
ולתתא, באינון זכאי קשוט, דקיימין בפלגות
ליליא. הוצק חן בשפתותיה, בשעתא דאת
קרי ומקיש לתרע היכלי, (שה"ש ה ב) פתחי לי

אותם בכל. וכתוב (שם) היתה להר
גדול ומלאה את כל הארץ, משום
שנדבקה בימין, (ישעיה ל) אור
הלכנה כאור החמה.

וכא ראה, בראשונה כשבא
אברהם לעולם, הוארה הלכנה.
והתחילה להאיר, עד שהשתלמה
בדרגתה בימי שלמה, שהתגדל
על הכל, שכתוב (מ"א א) ויגדל את
כסאו מכסאך. ועל זה (הושע א)
ואפרה לי בחמשה עשר כסף,
אותם החמשה עשר צדיקים שעד
שלמה. ועל זה על ידו נתנה
התשבחת העליונה הזו, כדי
שיתגדל בה. אבל דוד נאמר
בלחש, ולא נתנה לו רשות
לגלות.

אמר אני מעשי למלך (תהלים מזח),
לעורר את המלך העליון. ומי הם
מעשי? מי שלא תלוי בו מעשה,
מה עושה? שהרי המעשה תלוי
למעלה! אלא מי הם מעשי? אלו
הם (שם) לשוני עט סופר מהיר.
משום שמשבחת בחצות הלילה
למלך העליון. שיר ידידת, כמו
שנאמר שיר השירים. שמשבחת
הגבירה את המלך. אף כאן
הגבירה משבחת אותו.

יפופית מבני אדם (שם), הרי
פרשוק החברים באברהם:
נתפית בעליונים - (בראשית טו)
אנכי מגן לך. נתפית בתחתונים
(שם כג) נשיא אלהים אתה. לכך
יפופית, שתי תשבחות כלולות.
הוצק חן בשפתותיה - (שם יח) הנה
נא הואלתי. על פן ברכך אלהים
לעולם - (שם כד) וה' ברך את
אברהם בכל.

אבר בא וראה, הפסוק הזה יש
בו סוד עליון, כנגד המלך
העליון. אמרתי לו, יפופית
למעלה במחנות העליונים,
שמשבחים לפניך. ולמטה
באותם צדיקי אמת שעומדים

אחותי. על פן ברכך אלהים. אימא עילאה
אעטרא לך בעטרין עילאין. לעולם, בגין
ההוא עולם בתראה, ובגינה קאמר, דאיהו
אנהיר לה.

דבר אחר. לעולם, דא ימינא לעילא. דכתיב,
(תהלים קי ד) אתה כהן לעולם. וכל ברכאן
ומשחא טבא שריין ביה, ואוקימנא ליה. ועל
דא פתיב על פן, פד האי פן אתחברת לעילא.
אבל בזימנא דאתרחקא מניה האי עולם, (דף
טו ע"א) מאי פתיב (ירמיה כה ל) שאג ישאג על נוהו,
דא מטרוניתא, בגין דאתמנעו מניה ברכאן,
דלא שריין ביה, אלא פד האי נוהו אתחברת
ביה. והדא הוא דכתיב, שאג ישאג על נוהו.
לקביל דא פתיב, פי טובים דודיך מיין לריח
שמניך טובים, מאי טעמא, בגין דברכך
אלהים לעולם.

משבני אתריך נרוצה, לקבל דא פתיב, חגור
חרבך על ירך גבור. דא (ישעיה לד ו) חרב
לה' מלאה דם. לאתפרעא מחייביא, דגרמין
לה פרודא מלעילא. קרביית יתה לגבך לרחמא
עלמא, ותתבסמון פחדא.

וכד אתקריבת ביה, אתלבש בהוד והדר. הדא
הוא דכתיב, (תהלים קד ב) הוד והדר לבשת.
ומאי טעמא, בגין דההיא שעתא אתגדל בגין
דאתחבר בעיר אלהינו. ועל דא כתיב, גדלת
מאד הוד והדר לבשת. באינון לבושין דיקר,
דפרשת עליה אימא עילאה. בגין כף (בראשית לו
ט) הדר ושם עירו פעו, אימתי, פד אתחברת
ביה מהיטבאל בת מטריד. ועל דא הודך והדרך
ודאי. פגוונא דא, נגילה ונשמחה בך נזכירה
דודיך מיין, נגידו דאימא, דאשקי לך ולכלא.
ודא הוי הודך והדרך ודאי.

ונשמחה בך נזכירה דודיך מיין. השפע של האם שמשקה אותך ואת הכל, וזה הוא הודך והדרך
ודאי.

בחצות הלילה. הוצק חן
בשפתותיך, בשעה שאתה קורא
ומקיש בשערי היכלי (שיר ה) פתחי
לי אחותי - (תהלים מה) על פן ברכך
אלהים. האם העליונה מעטרת
אותך בעטרות עליונות. לעולם,
משום אותו העולם האחרון,
ובשכילה אמר שהוא מאיר לה.
דבר אחר לעולם, זו זמין למעלה
שפתוב (תהלים קי) אתה כהן לעולם.
וכל הברכות והשמן הטוב שורים
בו, ובארנו אותו. ועל זה כתוב
על פן, פשהפן הנה מתחברת
למעלה. אבל בזמן שמתרחקת
ממנו זה העולם, מה פתוב? שאג
ישאג על נוהו, זו הגבירה, משום
שנמנעו ממנו ברכות, שלא
שורים בו, אלא פאשר נוהו הו
מתחברת עמו. וזהו שפתוב (ירמיה
כה) שאג ישאג על נוהו? פנגד זה
כתוב (שיר א) פי טובים דודיך מיין
לריח שמניך טובים. מה הטעם?
משום שברכך אלהים לעולם.
משבני אתריך נרוצה (שם), פנגד
זה כתוב (תהלים מה) חגור חרבך על
ירך גבור. זו (ישעיה לד) חרב לה'
מלאה דם, להפרע מן הרשעים,
שגורמים לה פרוי מלמעלה.
קרבת אותה אליך לרחם על
העולם, ותתבשמו פאחד.

וכשמחברת עמו, מתלבש
בהוד והדר. זהו שפתוב (תהלים קד)
הוד והדר לבשת. ומה הטעם?
משום שאותה שעה התגדל
משום שהתחבר בעיר אלהינו.
ועל זה כתוב (שם) גדלת מאד הוד
והדר לבשת, באותם לבושים של
כבוד, שפרשה עליו האם
העליונה. משום כף (בראשית לו
הדר ושם עירו פעו. מתי?
כשמחברת עמו מהיטבאל בת
מטריד. ועל זה, הודך והדרך
ודאי. כמו כן (שיר א) נגילה